

Hallo Natuurvrienden,

Een wel wat verre verplaatsing deze keer maar de **Baai van Heist** is als natuurgebied toch wel bijzonder genoeg om de kilometers te verantwoorden. Op zondag **26 maart** verzamelden **20 natuurliefhebbers** om het gebied wat beter te leren kennen.

Na het aanleggen van de strekdammen (afgewerkt in 1985) merkte men al vlug dat de “oksels” van deze dammen begonnen te verzanden. Door het gebrek aan stroming werd steeds meer materiaal afgezet en ontstond een soort zandmoeras. In 1993 kwam een nonnetje tijdens een wandeling in het drijfzand vast te zitten en moest daaruit, met veel moeite, bevrijd worden. Om verdere ongevallen te vermijden werd het gebied ontoegankelijk gemaakt voor wandelaars. Dat was het echte startschot voor moeder natuur. Al heel vlug ontstond een slikken-

en schorregebied van zo’n 50 hectare groot. Dit soort biotoop is verder enkel in het Zwin en aan de IJzermonding te vinden dus het gebied kwam in aanmerking voor bescherming, wat in 2000 dan ook gebeurde. Het gebied is ondertussen, door natuurlijke ophoging, tot wel een meter hoger dan het strand ernaast dat wel nog open is voor recreatie. Toch ontstaan daar nu ook al spontaan nieuwe duintjes. Benieuwd of daar binnenkort nog een stuk zal aangeduid worden als echte natuur en dus een stuk biotoop wordt afgenomen van de “Homo touristicus”, een invasieve diersoort die (vooral in de zomerperiode) massaal voorkomt aan de kust.

Een grote groep in formatie vliegende Aalscholvers en een Grote mantelmeeuw in de verte waren zo’n beetje de enige vogels die we te zien kregen (Kraaien, Kauwen en Houtduiven waren er ook maar die zie je natuurlijk overal). Gelukkig heeft de natuur heel wat meer te bieden dan vogels dus hebben we deze keer vooral gefocust op planten. In deze biotoop met bijzondere leefomstandigheden vind je heel wat planten die zich hieraan hebben aangepast. Veel van deze planten zijn zeldzaam in Vlaanderen maar binnen hun biotoop vind je ze volop. Op waarnemingen.be vind je deze “speciallekes” terug in rode tekst, in de NVO-soortenlijst werd dat rood ook zo overgenomen.

Eenmaal op het strand aangekomen konden we het niet laten om toch ook nog eens de hoogwaterlijn af te struinen en een aantal opvallende mariene organismen te bespreken. Ook daar zaten weer een aantal soorten tussen die tijdens vorige wandelingen nog niet aan bod kwamen.

In totaal noteerden we 37 verschillende soorten. Omer, bedankt voor het zorgvuldig neerpennen van de soortnamen. Zonder zo’n “archivaris van dienst” zou het bijhouden van onze soortenlijst en het opstellen van dit verslag heel wat moeilijker zijn. Natuurlijk is 37 soorten maar een selectie van wat er in de Baai van Heist te vinden is, maar voor één dag was het toch meer dan genoeg om te verwerken... en we moeten toch ook wat soorten overhouden voor een volgende wandeling... ☺

In deze verslagjes vind je steeds foto’s van een twaalfstal soorten die we tijdens de wandeling hebben gezien en besproken. Als het kan zijn het soorten die in de verslagjes van dit jaar nog niet aan bod kwamen. De foto’s lenen we meestal van internet om de soort zo fraai mogelijk in beeld te brengen (zo beelden we de planten meestal bloeiend af, ook als we ze niet zo hebben gezien). De tekstjes onder de foto’s bevatten kleine stukjes van wat er over deze soorten werd verteld tijdens de wandeling. Wie af en toe eens mee komt wandelen verzamelt zo beetje per beetje heel wat natuurkennis en merkt dat ook dichtbij huis vanalles te beleven en te bekijken valt. In deze NVO-verslagjes kwamen tot nu toe **72 verschillende soorten** aan bod. Op de NVO-soortenlijst kun je alle waargenomen (en met zekerheid herkende) soorten terugvinden, daar staat de teller momenteel (na 6 activiteiten) op **126 verschillende soorten**.

Op plaatsen waar het extreem droog en warm kan worden, vind je vaak planten die behoren tot de "winter-annuellen". Dit zijn 1-jarigen die hun bladrozet al in het najaar maken. Ze bloeien zeer vroeg in het voorjaar en sterven af nog voor de zomer begint. **Vroegeling** is zo'n winterannuel. In de duinen blijven ze piepklein maar vaak staan er vele honderden bij elkaar. (foto: waarnemingen.be)

Ook **Duinsterretjesmos** heeft zich prima aangepast aan de moeilijke omstandigheden in de duinen. Bij droogte verschrompelt het plantje en ziet er bruin en dood uit. Maar zodra er vocht in de buurt komt kan het in enkele seconden terug openplooien en zijn frisse groene kleur tonen. (foto : JaVa)

Muurpeper is een sedum-soort en dus een echte vetplant. De verdikte bladeren bevatten een waterreserve. Vanaf mei verschijnen er prachtige, felgele, stervormige bloemen. (foto : waarnemingen.be)

Varens verwachten we enkel in bossen maar enkele soorten kunnen ook in droge omstandigheden overleven. De **Eikvaren**-soorten zijn daar mooie voorbeelden van. Onderaan de bladeren vind je de sporenhoopjes. Elk hoopje bestaat uit een aantal kleine bolletjes. Elk bolletje bevat dan weer vele sporen... klein, kleiner, kleinst... (foto : JaVa)

Dit is nog zo'n specialist van het strand en de zeereepduinen: **Zeepostelein**. Wij kregen enkel verse spruiten te zien, de bloei volgt een heel stuk later in het jaar. (foto: JaVa)

Ook **Zeewolfsmelk** staat in de lijst van de zeldzame planten maar we hebben er in de Baai van Heist zeker meer dan honderd gezien. Het is dus niet de plant die zeldzaam is maar veel eerder de biotoop (= set van leefomstandigheden) waarin hij thuishoort. (Foto: waarnemingen.be)

Gewone zoutmelde heeft zich nog verder gespecialiseerd dan de vorige soorten. Je vindt het enkel op plaatsen waar af en toe nog zeewater komt, op de schorren dus. Het teveel aan zout dat met het water wordt opgenomen moet wel op één of andere manier afgevoerd worden. De blaadjes zijn fijn behaard en deze haartjes vullen zich met zout. Als ze vol zijn barsten ze open of breken ze af. (foto: waarnemingen.be)

Ook **Lamsoor** is een plant van schorre-gebieden. De bloei, vanaf juli, kan grote oppervlakten paars kleuren. Deze soort wordt ook wel Zwinne-blomme genoemd. Opgelet, deze plant is NIET eetbaar. Wat als Lamsoor wordt verkocht of geserveerd in restaurants is in feite Zeeaster, een plant die ook wel in dezelfde biotoop voorkomt. (foto: waarnemingen.be)

Grote tepelhoren is een slak die andere schelpdieren eet. Met de rasp tong wordt urenlang op een schelp geschraapt tot er een perfect rond gaatje ontstaat. Via dat gaatje kan de tepelhoren zijn slachtoffer leegslurpen (foto : JaVa)

Op slakken vind je vaak een bruine tot zwarte korst. Deze werd gemaakt door een kolonievormende poliep : **Zeerasp**. Als er nu ook nog een heremietkreeft in de schelp komt wonen dan sleept die zijn huis achter zich aan. Zo ontstaat de "kale" plek in de korst. (foto: waarnemingen.be)

Dit merkwaardige, hartvormige, bolletje kun je in de Baai van Heist veel vinden. Het is het skeletje van een **Zeeklit**, een zeeëgel-soort. Vanwege de vorm worden ze ook wel hartegel genoemd. Het skeletje is behoorlijk broos en je vindt ze dan ook niet zo vaak compleet, meestal zijn het slechts fragmenten. (foto : waarnemingen.be)

Ook van de **Stekelhoren** vonden we een exemplaar op het strand. De ruwe kantjes van de schelp slijten in het water vlug af en dan worden ze wel wat moeilijker herkenbaar. (foto : Anemoon.org)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er is (zoals steeds) een herkansing mogelijk want op **zondag 09 april** staat er opnieuw een boeiende natuurwandeling gepland. Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten. NVO staat voor **NatuurVrienden Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier hopen we in 2 jaar tijd maar liefst 37 verschillende locaties te bezoeken.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis.

Bij carpoolen wordt wel gevraagd een kleine brandstofbijdrage te betalen aan de chauffeur van dienst.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een blog gestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.wordpress.com/>

Volgende NVO-activiteiten :

- **Zondag 09 april** : Lentewandeling in het **Stadsrandbos** (lentebloeiërs, zangvogels, vlinders...) Start om 14u00 op de hoek van Grintweg en Gistelsesteenweg, Oostende
- **Zondag 23 april** : Daguitstap naar **Noord-Frankrijk** (Platier d'Oye en Cap Blanc Nez) *(inschrijven via mail)*
Verzamelen (carpoolers) om 09u00 aan parking thv het stedelijk kerkhof, Stuiverstraat 416
Ter plaatse : 10u00 Parking natuurgebied Platier d'Oye, Route des Dunes 1040, Oye-Plage
- **Zondag 14 mei** : wandeling door het park van het **Domein Raversijde**
Start om 14u00 aan de kapel Sint-Rafaël te Raversijde, Duinenweg 87, Oostende
- **Zondag 28 mei** : Natuurgebied **Bourgoyen in Gent** *(inschrijven via mail)*
Verzamelen (carpoolers) om 13u30 aan parking thv het stedelijk kerkhof, Stuiverstraat 416
Ter plaatse : 14u15 parking bezoekerscentrum, Driepikkelstraat 35, Gent
- **Zondag 11 juni** : wandeling op de pontons van de **oude handelsdokken** (Mercatordok e.a.)
Start om 14u00 aan de fietsenstalling aan het station, Stationsplein, Oostende
(opgelet, parking vinden kan hier moeilijk zijn)
- **Zondag 25 juni** : Natuurgebied de **Warandeputten in Oostkamp** *(inschrijven via mail)*
Verzamelen (carpoolers) om 13u30 aan parking thv het stedelijk kerkhof, Stuiverstraat 416
Ter plaatse : 14u00 parking langs het kanaal, Westdijk 616, Oostkamp

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte1@telenet.be

De inbox wordt elke dag meermaals gecheckt en antwoord volgt daarna zo vlug mogelijk.

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen... zijn steeds meer dan welkom via mail)